

SŁOWO

WILNO, Piątek 7 listopada 1930 r.

Redakcja i Administracja, Wilno Zamkowa 2 i 4, Mickiewicza 4, otwarta od godz. 9 do 4. Telety: Redakcji 17.82, Administracji 228.

PRZEDSTAWICIELSTWA:

BARANOWICZE — ul. Szptyckiego — A. Laszuk.
BIENIAKONIE — Bufet Kolejowy.
BRASLAW — Księgarnia T-wa „Lot”.
DARROWICA (Poiesie) — Księgarnia K. Malinowskiego.
DUKSZY — Bufet Kolejowy.
GLEBOKIE — ul. Zamkowa, — W. Włodzimierow.
GRODNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
HORODZIEJ — Dworzec Kolejowy — K. Smarzyński.
WIENIEC — Sklep Tytoniowy S. Zwierzyński.
KLECK — Sklep „Jedność”.
LIDA — ul. Suwalska 13 — S. Mateski.
MOŁODECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.

NIESWIEZ — ul. Rotusowa — Księgarnia Jarwińskiego.
NOWOGRODEK — Księgarnia St. Michalskiego.
N. SWIECIANY — Księgarnia T-wa „Ruch”.
OSZMIANA — Księgarnia Spółz. Naticz.
PINSK — Księgarnia Fabiśka — St. Bednarski.
POSTAWY — Księgarnia Polskiej Męczycy Szkolnej.
SLONIM — Księgarnia D. Lubowskiego, ul. Mickiewicza 12.
STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”.
ST. SWIECIANY — ul. Rynek 9 — N. Tarasiejski.
WILEJKĄ POWIATOWĄ — ul. Mickiewicza 24, P. Jaczewski.
WARSZAWA — T-wa Księg. Kol. „Ruch”.
WOLKOWYSK — Księgarnia T-wa „Ruch”.

PRENUMERATA miesięczna z odnośnikiem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł., zagranicę 7 zł. Konto czekowe P. K. O. Nr. 80259. W sprzedaży detalicznej cena pojedynczego numeru 20 gr.

Oplata pocztowa uszczona ryczałtem
Redakcja rękopisów nie zamówionych nie zwraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia ogłoszeń.

CENY OGŁOSZEN: wiersz milimetry jednoznaczny na stronie 2-ej i 3-giej 40. Za tydzień 15 groszy. Komunikaty oraz nadesłane milimetr 50 gr. Kronika reklamowa milimetr 60 gr. W numerach świętecznych oraz z prowinę o 25 proc. drożej. Zagranicę 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie. Za opóźnienia odpowiadają wydawcy 20 groszy.

ŻAŁOBNE NABOŻEŃSTWO

w Wileńskiej Bazylice Katedralnej

za duszę ś. p.

WIELKIEGO KSIĘCIA WITOLDA

Dziś w piątek, dnia 7 listopada r. b. Jego Ekscelencja Ks. Arcybiskup, Metropolita Wileński, Romuald Jałbrzykowski odprawi żałobne nabożeństwo w Wileńskiej Bazylice Katedralnej za duszę ś. p. Wielkiego Księcia Witolda, którego zwłoki przed pięciuset laty dnia tegoż sprowadzone były z Trok do Katedry Wileńskiej i po uroczystych modłach żałobnych złożone zostały do grobu w tymże kościele.

Okolicznościowe przemówienie wygłosi J. E. Ks. Biskup Kazimierz Michalkiewicz.

Początek nabożeństwa o godz. 9-tej, msza św. o godz. 9.30 zrana.

Sprawy lokalne

Historyczne nasze kresy, to Orsza, Mohylów, to Dzikie Pola. Dlatego nie nazwę powiatu Brasławskiego powiatem kresowym. Lecz jest on niewątpliwie powiatem nadgranicznym kordon lotewski przecina mu drogę do Infant, kordon bolszewicki odrywa go od ukochanej Ziemi Mińskiej. W tych warunkach, ludzie tam zamieszkali, żyją istotnie z niebezpieczeństwem twarzą w twarz.

Nikt więc tak nie docenia znaczenia tego, iż każde nasze wybory powinny być w tych warunkach nowym stwierdzeniem chęci należenia do Polski, nowym jakgdyby plebiscytem. Na walnym posiedzeniu nadzwyczajnym w dniu 5-go listopada Brasławski Związek Ziemian uchwalił apel następujący:

Brasławski Związek Ziemian zgodnie z uchwałami, powziętymi na posiedzeniach w dniu 23 października r. b. i 5 listopada 1930 r. (na które był zaproszony ogół i niestowarzyszonych ziemian), uważając za wysoce szkodliwą dla państwowości polskiej na naszym tak zagrożonym terenie obecność dwóch list polskich, wzywa Stronictwo Narodowe w imię konieczności konsolidacji do wycofania swej listy w okręgu Święciańskim.

Widzimy tu więc nie tylko zupełne zrozumienie przez ziemian brasławskich powagi chwili i odpowiedzialności, lecz też wielką lojalność we współpracy z B. B. W. R.

Należy dodać, że przedtem jeszcze wydał Brasławski Związek Ziemian odezwę w sprawie wyborów, którą tu dosłownie przytaczamy:

Do wszystkich W. Panów Członków Kresowego Związku Ziemian Powiatu Brasławskiego, jak również do wszystkich ziemian niezrzeszonych.

Powiadamy wszystkim W. Panów Członków naszego Związku, oraz wszystkim ziemian niezrzeszonych, że na Walnym Zjeździe w dniu 23 października 1930 roku Kresowy Związek Ziemian powiatu Brasławskiego jednomyślnie uchwalił przystąpienie i bezwzględne poparcie akcji wyborczej Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem.

W związku z powyższym, Kresowy Związek Ziemian powiatu Brasławskiego uważa, że wszyscy ziemianie winni solidarnie i wszelkimi rozporządzalnymi środkami poprzeć akcję wyborczą na rzecz B. B. W. R. a to ze względu na sytuację polityczną Państwa, jak i na sytuację rolniczą naszego powiatu. Wybory obecne nie są zwykłymi wyborami, lecz stanowiąc będą o tem, czy mamy być wielkim światowym mocar-

stwem w myśli ideologii Marszałka Piłsudskiego, czy nadal pozostaniemy zwykłym państwem, rozdartym wewnętrznymi partijnymi waściami.

Ziemiańscy! W tej ważnej dla nas chwili trzeba być solidarnymi i kierować się tylko państwową racją stanu, a dlatego musimy wyżyć wszystkie swoje siły w celu poparcia Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem w obecnej akcji wyborczej.

ZARZĄD
Brasławskiego Związku Ziemian.

Jeden z ziemian brasławskich, przemawiając na walnym zebraniu swego związku porównywał jednomyślność i solidarność, z jaką ziemianie brasławscy zdecydowali się wziąć tak dalece czynny udział w akcji wyborczej za listą Marszałka Piłsudskiego, z tym entuzjazmem, z którym ziemianie brasławscy przyłączyli się swego czasu do powstania Kościuski.

My, z naszej strony, chcielibyśmy także przyjąć akcję wyborczą ze skromną pomocą. To też od dnia dzisiejszego rozpoczynamy wysyłanie „Słowa” w większej ilości do wszystkich punktów agitacyjnych akcji wyborczej B.B.W.R. na terenie województwa wileńskiego w celu poznania szerszych mas ludowych z naszym pismem. Masowa ta wysyłka trwać będzie do wyborów do Senatu. Apelujemy jednocześnie do wszystkich naszych czytelników i przyjaciół, zamieszkałych na prowincji, aby zechcieli nam dopomóc w kolportowaniu naszego pisma wśród rzesz wyborczych. Od dziś, powtarzamy, każdy, choćby najmniejszy punkt agitacyjny B.B.W.R. na terenie województwa wileńskiego powinien być zaopatrzonej w nasze pismo, bo my je będziemy wysyłać. Gdyby więc nie było, prosimy bezzwłocznie reklamować. (red.)

LITWINI W GIERWIATACH GŁOSUJĄ NA NR. 1

We wtorek odbył się w Gierwiatach wiec przedwyborczy, na który przybyli gromadnie miejscowi mieszkańcy — Litwini.

Po wysłuchaniu kilku przemówień zebrani jednomyślnie postanowili nie zastosować się do uchwały Tymcz. Komitetu Litewskiego w Wilnie a wziąć udział w wyborach głosując na listę Nr. 1 i wezwać wszystkich Litwinów, zamieszkujących Wileńszczyznę do pojęcia za ich przykładem. Na zebraniu wybrano komitet wyborczy na czele którego stanął b. popularny wśród tamtejszych mieszkańców działacz litewski p. Maćko.

Prymas Polski o wyborach

J. E. ks. Kardynał Prymas Hłond dał głos na kandydatów, jak wyżej, rozesał do ks. ks. dziekanów orędzie treści następującej:
Prymas Polski.
Ldz. 4654/30 Pr.

Poznań, dnia 8-go października 1930 roku.

Przewielebny Księżę Dziekanie! W związku z nadchodzącymi wyborami do Sejmu i Senatu, oraz w trosce o dobro Ojczyzny i Kościoła, zarządzam, co następuje:

Wielebne Duchowieństwo pouczy z ambony wiernych, że w nowoczesnym ustroju państwowym jest obowiązkiem katolików wybierać zgodnie z konstytucją i uczciwością chrześcijańską takich posłów i senatorów, którzy swymi przekonaniem i swoim życiem poręczają, iż w dziedzinie ustawodawczej bronić będą prawdziwych interesów państwowych i wiary świętej. Wychodząc z tego zasadniczego obowiązku, wskazuję Wielebni Księża na to, że uprawnieni do wyborów obywatele i obywatelki mają obowiązek pójść do urny i od-

(—) August Kard. Hłond.

Proces o zajęcie w dniu 14 września
w Warszawie

ODBĘDZIE SIĘ 19 LISTOPADA

WARSZAWA. 6-XI (tel. wł. „Słowa”). We środę dnia 19 b. m. odbędzie się w Sądzie Okręgowym warszawskim sprawa przeciwko dziesięciu wybitnym członkom P.P.S. C.K.W. oskarżonym o wywołanie w dniu 14 września r. b. krwawych zajęć na ulicach Warszawy po wiecu odbytym przez stronnictwa Centrolewu. W rezultacie tych zajęć były dwie osoby zabite i kilkanaście rannych, pomiędzy innymi wielu funkcjonariuszy policji. Pięciu z posród oskarżonych odpowiadać będzie z wolnej stopy, natomiast 5 innych znajduje się w areszcie, dwaj oskarżeni są b. pos. z P.P.S. C.K.W. Są to Józef Węgielski i Edmund Chodyński.

Rozprawa przeciwko Jagodzińskiemu

ODBĘDZIE SIĘ W LISTOPADZIE

WARSZAWA. 6-XI (tel. wł. „Słowa”). W końcu listopada odbędzie się w warszawskim Sądzie Okręgowym proces przeciwko Piotrowi Jagodzińskiemu i jego towarzyszyom oskarżonym o przygotowanie zamachu na Marszałka Piłsudskiego.

Aresztowanie 30 komunistów w Zagłębiu

BĘDZIN. PAT. — Komuniści zagłębia Dąbrowskiego przygotowali się od kilku dni do urzędzenia w rocznicę opanowania władzy przez Sowietów w Rosji t. j. w dniu 7 listopada masowych demonstracji, kolportowania bibuły komunistycznej, masówek i t. d. W związku z tem władze policyjne dokonały rewizji w poszczególnych miejscowościach wśród działaczy komunistycznych. W wyniku tej akcji aresztowano 30 działaczy komunistycznych oraz znaleziono i skonfiskowano kilkadziesiąt kilo bibuły komunistycznej, oraz wiele materiału obciążającego.

Wyniki wyborów w Ameryce

WASZYNGTON. PAT. — O godzinie 21 według czasu amerykańskiego, rezultat wyborów do Izby Reprezentantów przedstawiał się jak następuje: Demokraci uzyskali 203 mandaty, republikanie — 201. Wątpliwych jest jeszcze 29 mandatów. Demokraci są obecnie niemal pewni, że uzyskają większość w Izbie Reprezentantów.

CICHY PRACOWNIK
BOŻY

Na dzisiejszem, tak upragnionem i wyczekiwaniem nabożeństwie za duszę Wielkiego Księcia, przedstawiciela mocarstwowej naszej chwały w wiekach zamierzchłych głos zabierze jako kaznodzieja X. Biskup Kazimierz Michalkiewicz.

Okazję z tego bierzemy, aby i na szpaltach naszych podnieść tę czcigodną postać, znaną z cnót, zasług, pracy, poświęceń i bohaterstwa, nieznaną z prasy, gdyż X. Biskup Michalkiewicz jest w pełnem tego słowa znaczeniu, cichym pracownikiem Bożym.

Dwadzieścia lat X. Biskup Michalkiewicz jest z nami, od chwili, kiedy po raz pierwszy, po wywiezieniu przez rząd rosyjski z Wilna x. bisku-

Nie tak nie wiąże, jak wspólne cierpienia. Ksiądz Michalkiewicz był wywieziony i więziony przez Niemców, aresztowany i wywieziony przez zakładnik przez bolszewików. Groziła mu śmierć. Ale stał wtedy na czele biednej, głodnej, ciemiężonej ludności. Nietylko jej nie opuścił, lecz na siebie sięgnął największe poświęcenia i ofiary.

Tego się nie zapomina.

Tego zapomnieć nie jest w stanie wdzięczna katolicka ludność wileńska. Ludność wileńska jest patryjotyczna, a więc jak wielkim patriotą jest biskup Michalkiewicz, jak umie połączyć obowiązki wobec Kościoła katolickiego z obowiązkami wobec państwa.

Zasługi biskupa Michalkiewicza wobec miasta i diecezji, wobec Kościoła i Państwa podkreślać nie potrzebują. Są one tak głośne, jak cicha jest postać tego zasłużonego kapłana. Ale właśnie dlatego zasługi te powinny być szanowane i dobra, katolicka prasa powinna przekazywać kult tych zasług swoim czytelnikom. To też czynimy dziś schyłając głowę przed czcigodną postacią X. biskupa Kazimierza Michalkiewicza. Cat.

NIEPOROZUMIENIE

We wczorajszym „Dzienniku Wileńskim” znajdujemy wystąpienie ks. Zebrowskiego i ks. Bojarunca w sprawie notatki, która się ukazała u nas w „Słowie” z 5 listopada, że komitet endecki chce wykorzystywać „Unitas” dla wciągania duchowieństwa katolickiego do swojej akcji wyborczej. Chodzi chyba o nieporozumienie. Bardzo nam przykro, że Wielebni X.X. Zebrowski i Bojaruniec wzięli do siebie tę notatkę, gdyż stwierdzamy, iż przekonani jesteśmy, że i ci Wielebni Księża, jak również całe duchowieństwo diecezji wileńskiej, nie odstąpi od zasad wymienionych w dziś u nas zamieszczonym liście Prymasa Polski. Natomiast notatka nasza skierowana była do zamiarów komitetu endeckiego, z którym jesteśmy w politycznej walce i którego działalność nadal zwalczać będziemy, a zwłaszcza, znaną jego metodę usiłującą wciągnąć kapłanów katolickich do akcji wyborczej. Było więc rzeczą zrozumiałą, że notatka ta znalazła się w rubryce „na froncie przedwyborczym”, gdzie właśnie chodziło tu o przedwyborczą akcję komitetu narodowego.

ODCZYT MIN. SPRAWIEDLIWOŚCI
STANISŁAWA CARA.

Dnia 8 b. m. o godz. 18 odbędzie się w sali teatru na Pohulance odczyt p. ministra sprawiedliwości Stanisława Cara na temat „Marszałek Piłsudski a Państwo”.

Odczyt ten wzbudził w mieście naszym powszechne zainteresowanie.



pa Roppa, objął zarząd diecezji wileńskiej. Były to czasy dla nas najcięższe. Czasy okrutnej reakcji rosyjskiej i pierwsze okropne lata okupacji niemieckiej. Przedtem był w Mińsku, z urodzenia jest szlachcicem tutejszym. Toteż jego rządy diecezjalne znamionowała zawsze ta delikatność, która leży w duszy człowieka tutejszego, którą my tak dobrze rozumiemy i odczuwamy. Wynikiem z tego, że zasada jego było nie „ganiaj owieczki Twoje”, lecz prawdziwie pasterskie „paś owieczki Twoje”. Nikogo od Kościoła nie odrzącał, wszystkich do spełnienia powinności kościelnych przyciągał, to też za czasów jego rządów liczba katolików w naszej diecezji olbrzymiała. Setki i tysiące prawosławnych przyjęło św. religię katolicką.

Ludność wileńska całym sercem kocha swego biskupa Michalkiewicza.

